EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 19.3.2018
COM(2018) 138 final

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS,

ar ko atļauj sākt sarunas par Pasaules vides paktu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. IETEIKUMA KONTEKSTS

Ar Francijas valdības atbalstu starptautiska juridisko ekspertu grupa ir ierosinājusi izstrādāt jaunu starptautisku vides tiesību instrumentu ar mērķi papildināt un uzlabot starptautisko vides tiesību saskanību un atvieglot pašreizējo saistību izpildi. 2017. gada 24. jūnijā Sorbonas universitātē (Parīzē) klātesošie tika iepazīstināti ar Pasaules vides pakta (turpmāk — "Pakts") teksta projektu. Francijas Republikas prezidents šajā pasākumā apņēmās ar Pakta projektu iepazīstināt ANO Ģenerālo asambleju, un tas notika 2017. gada 19. septembrī Ģenerālās asamblejas 72. sesijas Ministru nedēļā.

Ierosinātāju piedāvātie Pakta galvenie mērķi ir šādi:

- vispārējās politiskās deklarācijās jau iekļautos vides tiesību pamatprincipus iestrādāt juridiski saistošā līgumā, lai būtu iespējams valstu tiesās panākt to izpildi;
- padarīt par vispārējiem juridiski saistošo speciālo konvenciju galvenos noteikumus;
- ņemot vērā jaunās risināmās problēmas, ieviest arī jaunus principus, jo juristu sagatavotajā teksta melnrakstā ir iekļauts, piemēram, aizsardzības līmeņa nepasliktināšanas princips un noturības princips, kā arī pienākums rūpēties par vidi.

[Atjaunināt pēc rezolūcijas formālās iesniegšanas un/vai pieņemšanas] Pēc 2017. gada 19. septembra tikšanās Ņujorkā *ad-hoc* valstu grupa Francijas vadībā sagatavoja procesuālo rezolūciju, kas iesniedzama pieņemšanai Ģenerālajā asamblejā. Rezolūcijas projektu 2017. gada 20. decembrī darīja elektroniski pieejamu, lai piesaistītu līdzatbalstītājus, *[un oficiāli iesniedza Ģenerālajai asamblejai 2018. gada [ievietot datumu]]*. Ierosinātāji cer, ka rezolūcija tiks pieņemta 2018. gada martā, lai jau 2018. gada pavasarī varētu sākties oficiālās sarunas par Paktu. Ar šo rezolūciju (kas Ņujorkā joprojām tiek apspriesta tikai neoficiālā līmenī un vēl nav formāli iesniegta) Ģenerālā asambleja:

- nospriestu izstrādāt starptautisku instrumentu — "Pasaules vides paktu" —, kura mērķis būtu papildināt un uzlabot starptautisko vides tiesību saskanību un atvieglot pašlaik starptautiskajās vides tiesībās paredzēto saistību izpildi;
- nospriestu vēl pirms starpvaldību konferences organizēt atklātu starpvaldību darba grupu, kurā tiktu risinātas sarunas par Pasaules vides paktu un kas pulcētos Ņujorkā no 2018. līdz, vēlams, 2020. gadam;
- prasītu Ģenerālās asamblejas priekšsēdētājam iecelt divus līdzkoordinatorus, kas darba grupas apspriedes un sarunas vadītu pastāvīgā koordinācijā un saziņā ar visām dalībvalstīm, reģionālajām grupām un ieinteresētajām aprindām;
- nospriestu, ka pirmajā sanāksmē darba grupa skatīs jautājumus par darba sadali starp grupas locekļiem;
- prasītu Ģenerālās asamblejas priekšsēdētājam nokārtot, ka darba grupas vajadzībām ANO Vides programma (*UNEP*) nodrošina atbalstu, sekretariāta pakalpojumus, nepieciešamo papildinformāciju un attiecīgos dokumentus;
- prasītu, lai UNEP sniedz nepieciešamo atbalstu apspriedēm ar dažādām ieinteresētajām personām, kurās apkopos viedokļus par Pasaules vides pakta galvenajiem elementiem;
- ieteiktu atklātajai starpvaldību darba grupai darbu pabeigt ne vēlāk kā 2020. gadā.

Pakta ierosinātāji ir skaidri norādījuši, ka sarunu procesā juridisko ekspertu paveiktais nebūtu uzskatāms par "pirmuzmetumu".

Francijas delegācija par šo iniciatīvu Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju informēja Starptautisku vides jautājumu darba grupas (*WPIEI-Global*) sanāksmēs, kas sākās 2017. gada septembrī.

2. EX-POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

Tā kā pašlaik ir zināmi tikai iniciatīvas vispārīgie mērķi un pašreizējam juristu sagatavotajam Pakta projektam nav nekāda oficiāla statusa, šobrīd iniciatīvas apspriešanai nebūtu lielas jēgas. 2018. gada 15. februārī tika publicēts plāns, kurā ieinteresētajām aprindām izskaidrots, kāpēc un ar kādu mērķi tiek gatavots šis ieteikums Padomes lēmumam. Pēc šī plāna publicēšanas ieinteresēto aprindu pārstāvji 4 nedēļu laikā varēja sniegt savus komentārus. Pēc procesa formālas uzsākšanas Ģenerālajā asamblejā to apspriedīs ar iedzīvotājiem un ieinteresētajām aprindām. Kad jaunais starptautiskais instruments ANO darba grupā būs ieguvis noteiktus apveidus, tiks izmantoti visi piemērotie apspriešanās līdzekļi. Attiecīgās ieinteresētās personas ir dalībvalstu pārvaldes iestāžu pārstāvji, nevalstiskās organizācijas, ES iedzīvotāji un sabiedrība kopumā, kā arī citas ieinteresētās personas atkarībā no pavērsieniem sarunu procesā.

Tāpat nav sagatavots ietekmes novērtējums, jo vēl nav īsti zināms ne sarunu tvērums, ne saturs. ES piedalīsies sarunās ar mērķi panākt, ka starptautiskais instruments ir maksimāli saskaņots ar attiecīgajām ES un starptautiskajām tiesībām.

3. IETEIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Šā ieteikuma mērķis ir saņemt no Padomes pilnvarojumu Komisijai ES vārdā sākt sarunas par jauno Pasaules vides paktu. Juridiskais pamats Padomei atļaut sākt sarunas ir LESD 218. panta 3. un 4. punkts.

Pakta priekšmets lielā mērā skar ES politiku un kompetenci, jo īpaši vides aizsardzības jomā (192. panta 1. punkts); tā kā tas ir ES tiesību jautājums, šādas sarunas nevar rīkot bez ES piedalīšanās.

Starptautisko tiesību un ES tiesību noteikumiem par vides aizsardzību arī turpmāk jābūt saskanīgiem, tāpēc ir nepieciešams rīkoties LESD 216. panta 1. punkta nozīmē, lai pasargātu ES tiesību integritāti.

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS,

ar ko atļauj sākt sarunas par Pasaules vides paktu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 218. panta 3. un 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

(1) Savienība ir dažādu daudzpusēju vides jomas nolīgumu puse un ar savu iekšējo un ārējo politiku un tiesību aktiem sekmē to sekmīgu īstenošanu.

(2) *[paredzēts 2018. gada martā — ievietot faktisko datumu]* ANO Ģenerālā asambleja pieņēma rezolūciju "Pasaules vides pakta izstrāde nolūkā stiprināt starptautisko vides tiesību īstenošanu" *[pārbaudīt galīgo nosaukumu, ievietot atsauci]*, ar ko izveidota atklāta *[starpvaldību]* darba grupa, kurā norisinās sarunas par Pasaules vides paktu ("Pakts"), un nolemts, ka atklātajai *[starpvaldību]* darba grupai ir jāpulcējas no 2018. gada.

(3) Līguma 191. pants nosaka, kāda ir Savienības kompetence vides jomā. Savienībai ir jāpiedalās sarunās par Paktu, lai aizsargātu Savienības tiesību integritāti un nodrošinātu, ka starptautisko tiesību un Savienības tiesību normas par vides aizsardzību arī turpmāk ir saskanīgas.

(4) Komisiju vajadzētu pilnvarot Savienības vārdā uzsākt sarunas,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Komisija ir pilnvarota Savienības vārdā risināt sarunas par Pasaules vides paktu.

2. pants

Sarunu norādes ir izklāstītas pielikumā.

3. pants

Šīs sarunas risina, apspriežoties ar *[īpašās komitejas nosaukumu ieraksta Padome]*.

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs